

Izboljšanje delovnih pogojev in povečanje produktivnosti v gozdarstvu (seminar)

Seminar je potekal od 9. do 13. septembra 1998 v Banski Štiavnici (Slovaška), organiziral pa ga je skupni komite za gozdarsko tehnologijo management in izobraževanje ECE/FAO/ILO. Udeleženci seminarja so prišli iz Evrope in z Japonske.

Seminar je potekal v šestih programskih sklopih:

1. Varstvo pri delu
2. Poklicno izobraževanje
3. Rotacija pri delu, povečanje in obogatitev dela
4. Plačilo za delo
5. Posebnosti dela, ki ga opravljajo pogodbeni izvajalci
6. Prispevek raziskovalnega dela

Na seminarju je bilo predstavljenih veliko prispevkov, od katerih sem izbral le najzanimivejše.

Na začetku je bil predstavljen Kodeks varstva pri delu in zdravja v gozdarstvu, ki ga je izdala Mednarodna organizacija za delo (ILO). Kodeks je med vladami, delodajalci in delavci že naletel na dober odmev. Poudarja potrebo po integriranem pristopu, razvil pa je celotno piramido potrebnih ukrepov.

Raziskava med poljskimi sekači je pokazala, da jih le 15 % uporablja zaščito za oči, le 19 % zaščito za sluh, nobeden med njimi pa ne uporablja zaščitnih hlač. Udeleženci seminarja niso mogli skriti začudenja, da država dopušča takšno nedoslednost pri uporabi zaščitnih sredstev. Pri nas je stanje v gozdarskih gospodarskih družbah verjetno bistveno boljše, pri zasebnih lastnikih gozdov, ki sami opravljajo gozdna dela v svojem gozdu ali v obliki medsosedske pomoči, pa najbrž ne bistveno.

Denacionalizacija je na Slovaškem zmanjšala površino državnih gozdov za polovico (gozdove so vrnil predvsem raznim zvezam in podjetjem, mestom in skupnostim ter v zadnjem času cerkvi). Zakon iz leta 1995 prepoveduje privatizacijo nacionalnega gozdnega fonda in udeležbo tujega kapitala v gozdarstvu nasploh. Zato je stanje v tej gospodarski panogi stabilno. Pomen sindikata na Slovaškem je velik, saj združuje praktično vse delavce v državnih gozdovih, narašča pa tudi članstvo iz drugih lastninskih kategorij.

Zelo zanimivo je stališče škotskega udeleženca, ki ugotavlja, da morajo biti gozdarji bolj prisotni v družbi (na lokalni in državni ravni), ker je le tako mogoče lastne ideje pretvoriti v dejanja. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko gozdarjev v Sloveniji sedi v svetu Zavoda za gozdove in v občinskih svetih, v državnem zboru ter drugih družbenih telesih, kjer se sprejemajo odlo-

čitve, ki so tako ali drugače povezane z gozdnim prostorom.

Na področju ergonomskih raziskav bo v bodoče težišče predvsem na raziskavah stroškov in dobičkov ergonomskih investicij s ciljem informirati delodajalce o koristnosti ergonomije.

Sam sem imel prispevek z naslovom Koncesije za gozdno delo v državnih gozdovih, ki sva ga pripravila skupaj s prof. dr. I. Winklerjem. Z razpravljalci smo ugotovili, da gre za izjemen primer odnosa države do svojih gozdov v Evropi. V zelo omejenem obsegu se pojavlja ponekod v Angliji. Razpravljalci so označili koncesijo kot odnos z izrazito negativnim predznakom, značilnim za Evropo prejšnjega stoletja ali za tropske gozdove in Severno Ameriko. Spraševali so se, kje se je izgubilo tradicionalno dobro in svetovno znano slovensko gozdarstvo in kaj je bil temeljni razlog za te spremembe. Pojasnil sem, da je temeljni razlog v želji po ločitvi podjetniškega in javnega v gozdarstvu in da je oblast zavrnila priporočila gozdarske stroke o javnem podjetju. Kljub zagotovitom, da ima javna gozdarska služba velike pristojnosti pri operativni izvedbi in nadzoru koncesij, razpravljalcev nisem prepričal o modrosti teh ukrepov. Slovenija tako ostaja unikum v evropskem prostoru na tem področju.

Mimogrede - v odmoru mi je nek udeleženec iz tujine (iz nekega gozdarskega podjetja) ponudil "sodelovanje" na področju koncesij (tj. kako bi mi prišli do koncesije). Do danes se sicer še ni oglasil, toda spodbudil me je v razmislek, kaj se bo zgodilo v jutrišnji svobodni Evropi. Rezervacija koncesij za gospodarjenje z državnimi gozdovi samo za slovenska podjetja najbrž ne bo zdržala. Ali bodo v naših državnih gozdovih lahko delali tujci s svojo visoko produktivno tehnologijo, na našem gozdarstvu in gozdarski doktrini tuj način? Tudi možno, ampak povsem brez potrebe. Nobena evropska dežela nima gospodarjenja z gozdovi urejenega s koncesijami! Neumnost, ki si jo bomo popolnoma sami zakuhal (in ne Evropa) in ki je nas Slovence že velikokrat drago stala, se utegne ponoviti.

Po predstavitvi referatov smo oblikovali dve delovni skupini za oblikovanje zaključkov in priporočil. Sprva nas je voditelj zasedanja želel razdeliti glede na pripadnost oziroma nepripadnost Evropski uniji. Nekaj časa sem opazoval odzive sodelujočih, ki so se s tem kar strinjali. Končno sem opozoril zbrane na nepripravnost takšne (politične) delitve (značilne za Evropo

včerajšnjega dne) in predlagal interesno oblikovanje skupin. Požel sem splošno odobravanje predvsem predstavnikov nečlanic pa tudi članic in zlasti predsednika komiteja ECE/FAO/ILO (po narodnosti Grk). Slednji

mi je zaupal, da imajo nekateri zelo radi delitev na politični osnovi, ki z Evropo brez meja nima veliko skupnega.

Mag. Darij Krajčič

Stališča in odmevi

Ohranimo melodije narave

Pri odkazilu drevja je že v navadi, da se za posek označijo votla drevesa, ki sicer s svojo krošnjo res zasenčujejo določen prostor, toda v svojem duplu nudijo dom neštetim trubadurjem narave. S sečnjo takih dreves ni gospodarske koristi; gozdarji morda izvršijo gojitvena dela v gozdovih, vendar to ne odtehta škode z odvzemom valilnice, krmilnice in domovanja pticam. Morda bi bilo koristneje tako drevo oklestiti. Kar poglejmo votlake, če so še kje, kako so prevrtani. To nam priča, da tu nekdo živi in dela. Ponavadi je to gozdni bobnar - žolna, ki pa jo žal vse redkeje vidimo. Ne smemo pozabiti tudi na polha, čebele, žuželke in ostale drevesne prebivalce gozdov. Znano je, da mora tudi v gozdu vladati neko ravnovesje med rastlinskim in živalskim svetom; če le en člen te verige manjka, pride do negativnih posledic. Ker je vse manj ptic, prihaja do prerazmnožitve različnih insektov in bolezní, ki vse bolj ogrožajo naše gozdove.

Na jugovzhodnih obronkih Roga smo si že pred leti omislili poseben znak za omenjena drevesa. To je znak, ki ima obliko ptičjega kljuna <. Znak narišemo na drevesa s sprejem v prsni višini. Seveda morajo drevesa ustrezati že zgoraj navedenim pogojem in če teh dreves nismo našli v odraslem gozdu z debelejšimi drevesi, jih poiščemo že v razvijajočem gozdu in jih vzgajamo v ta namen. Po strokovnih merilih naj bi bilo

teh dreves 5-10 na hektar. Tako stanje zasledimo le v pragozdu. Tako izbrana drevesa naj bi tvorila tako imenovan večni krog življenja. Potrebno bi bilo napraviti evidenco teh dreves po gozdnih revirjih sočasno z drugimi gozdnimi evidencami.

Kaj me je vzpodbudilo k pisanju teh vrstic?

Gozd je treba znati opazovati. Pričeti je treba že pri otrocih v vrtcih, nadaljevati v šolah, izobraževati in ozaveščati odrasle in, kot vidimo, tudi stroko. Sam sem velik ljubitelj gozda, v njem dnevno iščem zdravje in razvedrilo. To počenja tudi velik del mojih sodržavljanov. Zgoraj omenjenih dreves pa je v naših dolenjskih in belokranjskih gozdovih zelo malo, vedno manj, na nekaterih območjih jih sploh ni več. Večkrat so tega krivi prav gozdarji. Le-ti bi morali bolj misliti tudi na ptice, saj so le-te del gozdnega bogastva. Vračajmo jim tisto, kar jim večkrat brezbrizno jemljemo - dom in hrano. Kje so sicer znana gozdarska načela o trajnosti, sonaravnosti in mnogonameskosti gozdov in gozdnega prostora, kje so naravovarstvena načela, žal vse bolj na pamet ponavljana, če pademo že na prvem izpitu? Zato vsi na delo, za varstvo naših ptic in gozdnih zborov, ne samo na Dolenjskem in v Beli krajini, ampak po celotni Sloveniji, da ne bo za vse prepozno.

Franc Janež

O prevodu resolucije o gozdarski strategiji EU pa tudi o gozdnih storitvah in ekonomski trajnosti odslej na internetu

Mag. Golob v svojem odgovoru na moj prispevek Slovenske predstavitve resolucije EU o Evropski gozdarski strategiji (GozdV 1, 1999) meni, da Gozdarski vestnik ni pravo mesto za razpravljanje o napakah in o ustreznosti nekega prevoda, takšno pa je tudi mnenje uredniškega odbora Gozdarskega vestnika.

Mag. Golob na koncu prispevka izrazi željo, naj strokovno javnost seznanim s pojmom ekonomska trajnost, ki ga je v prevodu resolucije pomotoma izpustil.

Razprava o vsebini nekaj odstotkov resolucije o gozdarski strategiji EU je po mojem mnenju koristna, saj se je pokazalo, kako zahtevno delo je prenašanje političnih in zakonodajnih dokumentov iz drugih družbeno-političnih okolij v naš sistem. Zato bom odgovor na prispevek mag. Goloba skupaj z razlago pomena ekonomske trajnosti predstavil na svoji spletni strani: <http://www.uni-lj.si/~bfsinko/index.html>.

Mag. Milan Šinko